

Zespół zamkowy w Kazimierzu Dolnym tworzą: kamienna wieża obronna, wzniesiona u schyłku XIII w. oraz fundowany przez Kazimierza Wielkiego w połowie wieku XIV zamek, rozbudowywany w XV, XVI i XVII stuleciu.

The castle complex is composed of the look-out tower erected at the end of the 13th century as well as the castle founded by King Casimir III the Great in the mid-14th century and subsequently expanded in the

Zamek to budowla wzniesiona na tzw. surowym korzeniu na początku drugiej połowy XIV w.

Pierwotny kazimierzowski zamek tworzyły kamienne, sięgające wysokości 7 m mury, z czworokątną wieżą w narożniku. Mury otaczały obszerny, nieregularny, dostosowany do konfiguracji wzgórza dziedzińiec o wymiarach 56 na 22 m, od południa zamknięty parterowym budynkiem mieszkalnym tzw. Domem Wielkim.

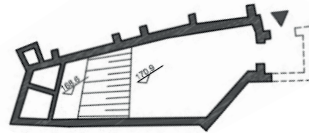
15th, 16th, and 17th century. The original Kazimierz castle was made of stony walls, reaching up to 7 meters in height, with a quadrangular tower in the corner. The walls surrounded a large (56 by 22 meter), irregular courtyard, set up in accordance with the natural shape of the hill it was constructed on. From the southern part, the courtyard ends with a one-storey residential building referred to as the Major House. Over the

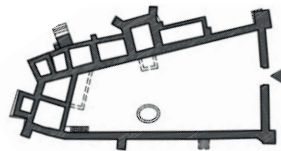
W wiekach następnych zamek powoli się powiększał, szczególnie Dom Wielki, który podniesiono o dwie kondygnacje. Na dziedzińcu znajdowała się studnia, budynek łaźni, a po zewnętrznej stronie murów kurtynowych - dobudowano wysoką czworokątną kamienną wieżę i podobną, ale ceglana, od strony Wisły (pocz. XVI w.). Dziś znajduje się w niej przestrzeń ekspozycyjna, a na górze taras widokowy.

following centuries, the castle was gradually enlarged, particularly the Major House, which was expanded by two storeys. The last enlargement of the castle took place in the 16th and 17th century, when the castle was ruled by the Firlej family. The Swedish Deluge, as well as the devastating fire in 1657, caused the destruction of the castle. From the 18th century onwards, the castle gradually stepped into decline.

The history of the castle can be explored through an exhibition (on display in the western tower, on the ground floor and in the basement) which presents its story and archeological findings discovered in situ, as well as lapidaria from various stages of its development. Presentation of life in a medieval town which can also be seen here was inspired by the legend about King Casimir III the Great and Esterka. Within the premises of the castle, one can visit the basements and the ground floor of the Major House. A beautiful panoramic view over Kazimierz and its surroundings can be admired from the scenic view terrace.

Połowa XIV w. budowa zamku przez Kazimierza Wielkiego

Pierwsza poł. XVII w. ostatnie rozbudowy

Na wiek XVI i pocz. XVII - gdy zamkiem władał ród Firlejów - przypadł okres ostatecznej rozbudowy zamku (wyrównano i podwyższono poziom dziedzińca, elewację frontową i wieżę od strony Wisły, w drugiej połowie XVI w. zwieńczono renesansową attyką, dobudowano kolejne pomieszczenia w skrzydle od strony rzeki, powstała reprezentacyjna klatka schodowa).

Ceramika naczyniowa, tzw. półmajolika, XVI w.

Kafel piecowy XVI w.

Kafel piecowy 1 poł. XVII w.

Kafel piecowy poł. XVII w.

Kres rozwojowi zamku położył „potop szwedzki” i wyniszczający pożar z 1657 r. Od wieku XVIII zamek popadał w ruinę. W 1809 r. Austriacy wysadzili prochami Wieżę Zachodnią, grożącą zawaleniem. Malownicze ruiny stały się inspiracją dla kolejnych pokoleń artystów.

Do częściowej odbudowy zespołu zamkowego przystąpiono od razu po II wojnie światowej, natomiast szerszej zakrojone prace konserwatorskie prowadzone były od początku lat 70. XX w. W latach 2010-2014 obiekt poddany został gruntownym pracom remontowym.

Dzieje zamku przybliży wystawa (w wieży zachodniej, na parterze i w piwnicy) prezentująca historię zamku i odkryte tam zabytki archeologiczne oraz lapidaria z kolejnych faz jego rozbudowy, a także życie w średniowiecznym mieście na kanwie legendy o Kazimierzu Wielkim i Esterze. W obrębie zamku można także zajrzeć do piwnic i zwiedzić parter Domu Wielkiego, a z tarasu widokowego podziwiać przepiękną panoramę Kazimierza Dolnego i okolic.

Wieża (potocznie zwana Basztą) – kamienna, cylindryczna budowla, jedno z najstarszych murowanych dzieł obronnych w Polsce, a zarazem najdalej na wschód wysunięty obiekt tego typu. Wzniesiona pod koniec wieku XIII z opoki wapiennej na planie koła o $\varnothing$ 10 m. Jej mury, osiagające w dolnej partii grubość 4 metrów, wznoszą się obecnie na wysokość 20 m.

Ulokowana została na eksponowanym wzgórzu, bezpośrednio nad miejscem tzw. przewozu wojszyńskiego. Ze względu na swoje typowo obronne cechy i strategiczne położenie pełniła funkcję strażnicy przeprawy przez Wisłę ważnego szlaku komunikacyjnego, a także punktu poboru cła.

W jej wnętrzu, od poziomu wejścia, zachowały się ślady dawnego wykorzystania: obronnego i mieszkano-gospodarczego. Na szczycie wieży usytuowany był taras obserwacyjny. Poniżej poziomu wejścia znajduje się loch.

The look-out tower
Commonly referred to as the Tower. Stone, cylindrical building. One of the oldest concrete defense constructions in Poland, as well as easternmost. Erected at the end of the 13th century of the local stone (lime stone), founded on a circular concept, 10 m in diameter. Its walls are up to 4 m thick in the lower sections, and reach up to 20 m in height.

KAZIMIERSKI OŚRODEK KULTURY, PROMOCJI I TURYSTYKI

Kazimierski Ośrodek Kultury, Promocji i Turystyki
Centrum Informacji Turystycznej
Zespół Zamkowy w Kazimierzu Dolnym

ul. Zamkowa 3 - 5, 24-120 Kazimierz Dolny,
tel. (81) 88 10 040,

Redakcja: Dorota Szczuka

Fotografie: Urząd Miasta Kazimierz Dolny,
KOKPiT, Maks Skrzeczkowski

Opracowanie graficzne: Drukarnia Standruk, Lublin

**Kazimierz
Dolny**

**Zespół
Zamkowy**

Europejski Fundusz Rolny
na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich

Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: „Europa inwestująca w obszary wiejskie”
Projekt pn. „Wydanie bezpłatnych publikacji informacyjnych o Kazimierzu Dolnym i okolicy skierowanych do turystów”
finansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Działania Małe Projekty Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013
Instytucja Zarządzająca PROW 2007-2013 – Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi